

IN MEMORIAM

DR. ALEXANDRU SZENTMIKLOSI
(27 septembrie 1971 – 12 ianuarie 2019)

Anul 2019 a început cu o veste tristă pentru toți cei care l-au cunoscut. Colegul și prietenul Sanyi a pierdut lupta pe care o ducea de mai bine de doi ani cu boala. Deși părea că o biruise, boala a revenit cu forțe noi în vara anului care a trecut și până la urmă l-a răpus.

Se poate spune fără nici o urmă de greșală că și-a închinat viața arheologiei. Iubea arheologia, istoria și tot ce înseamnă patrimoniul cultural atât de tare, încât era oricând dispus să lupte pentru fiecare ciob, pentru fiecare sit, cu oricine. Și a luptat până în ultimele zile. Era entuziast și plin de energie.

Sanyi și-a început activitatea pe șantierele arheologice în timpul liceului, sub coordonarea lui Florin Medeleț, al cărui exemplu l-a și urmat, ca un bun discipol. La Remetea Mare, Peciu Nou (jud. Timiș) sau Cugir (jud. Alba) a început pregătirea lui ca iubitor de istorie și viitor arheolog. Atât de mult au contat acei ani, încât, înainte de admiterea la facultate (1991-1992) a activat în funcția de cadru didactic suplinitor, la disciplina Istorie, în cadrul Școlii Generale Giarmata. Iar mai apoi, între 2000 și 2002, a revenit la catedră, tot în calitate de cadru didactic suplinitor pentru disciplina Istoria Artelor, la Liceul de Arte Plastice din Timișoara. Iar experiența acumulată la catedră i-a fost deosebit de utilă, mai târziu, în calitate de cadru universitar asociat (lector) la Universitatea de Vest Timișoara, unde a ținut seminarele de *Preistorie* și *Bazele*

Arheologiei, precum și cursurile de *Metode și Tehnici de Săpătură*, *Arheometalurgie* și cel de *Muzeologie*.

În timpul studenției, la Universitatea de Vest, din Timișoara, Facultatea de Litere, Filosofie și Istorie, Secția Istorie-Engleză, între anii 1991-1996, și-a sporit cunoștințele în biblioteci și și-a completat deprinderile pe șantiere arheologice importante în Banat (la Parța, Foeni sau Sânanndrei), dar și în străinătate (la Hódmezővásárhely-*Gorzsa*, Ungaria, șantier organizat de Móra Ferenc Múzeum din Szeged, în Parcul Național Ópusztaszer, Ungaria, șantier organizat de același Móra Ferenc Múzeum, din Szeged, la Aurisina – *Grotta dell Edera*, în Italia, în cadrul unor campanii de cercetări arheologice internaționale organizate de Università Ca' Foscari și de Berkeley University sau la Laghetto del Frassine, Mantova, în Italia, unde a avut șansa să participe la cercetări arheologice subacvatice – Metamauco Sub Padova).

Fiecare dintre anii petrecuți la Muzeul Banatului din Timișoara, din 1996 până de foarte curând, au condus la desăvârșirea sa ca om și ca specialist. S-au adunat expoziții, stagii de pregătire și burse de studiu la Universități de prestigiu din Europa (la Freie Universität din Berlin sau la Julius Maximilians Universität, Würzburg). A fost un moment în care educația sa riguroasă, inspirată de Florin Medeleț sau Marian Gumă, a fost desăvârșită de rigurozitatea spiritului școlii germane.

În tot acest timp a străbătut, treaptă cu treaptă funcțiile de bază, din muzeu, de la muzeograf debutant până la gradul IA și apoi la cel de cercetător științific III. A fost șeful secției Arheologie, membru în Consiliul Științific al Muzeului Banatului și membru în Comisia Națională de Arheologie. Iar în anul 2009 a susținut teza de doctorat, la Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, sub coordonarea profesorului Florin Drașovean.

A lăsat în urmă o operă bogată, numeroase studii și cărți, cataloage și pliante de expoziție și a fost prezent la numeroase conferințe, simpozioane, colocvii și mese rotunde. Iar în enumerarea activităților în care a fost implicat nu poate să lipsească prezența ca membru în colectivul de redacție de la *Banatica*, precum și în colectivul de editori la volumul *Aes Aeterna. In Honorem Tudor Soroceanu* și, bineînțeles, membru în colectivul de redacție al anuarului *Analele Banatului* (Serie Nouă).

Între cele mai mari realizări pe care le-a avut pe parcursul activității profesionale pot fi enumerate multe dintre proiectele de infrastructură care s-au derulat în județul Timiș. Și deși a coordonat multe dintre șantiere, Sanyi era prezent permanent pe toate sectoarele, mereu verificând cu exigență calitatea muncii de cercetare. Poate că cea mai reprezentativă lucrare de acest fel este cea care a vizat vechea ecluză care controla volumul de apă deversat în șanțul cetății austriece. Posibilitatea vizitării astăzi a unui monument atât de complex și spectaculos se datorează în cea mai mare măsură lui Alexandru Szentmiklosi. Iar pentru a înțelege complexitatea lucrării și volumul de muncă depus, putem menționa și numai faptul că un număr de peste 140.000 de piese au fost demontate și apoi reasezate în ordinea inițială. Și toată această muncă s-a desfășurat într-o atmosferă tensionată, cu lungi conflicte cu factorii de decizie și sub rigorile prevederilor contractuale, așa cum se desfășoară arheologia contractuală în România.

Și dacă tot ne referim la cele mai de seamă realizări, fără nici o îndoială șantierul de la Cornești – *Iarcuri* ocupă unul din locurile fruntașe. Pentru cercetarea celei mai mari fortificații preistorice cunoscute în Europa (cu o suprafață de peste 1.700 de hectare și cu o complexitate pe măsură) a pus bazele unui parteneriat cu instituții din Germania (Johann Wolfgang Goethe Universität, Frankfurt am Main) și Marea Britanie

(University of Exeter). A reușit să conștientizeze autoritățile ancorate în imobilismul mioritic de importanța sitului și în legătură cu necesitatea amenajării unui muzeu al sitului de la Cornești – *Iarcuri*. S-a implicat intens, astfel că muzeul a fost conceput după o viziune modernă, care urma să aibă în componență elementele unei baze de cercetare, cu spații pentru cazarea echipei de arheologi, cu laboratoare, sală de conferințe și alte facilități.

A abordat cu seriozitate cercetarea arheologică și a fost apreciat deopotrivă de către colegii, prietenii și în general, de cei care l-au cunoscut. Cu regretul pentru o pierdere întâmplată mult prea devreme, după o viață consacrată arheologiei, ne alăturăm familiei, prietenilor și colaboratorilor în rândul cărora a lăsat un mare gol și îl vom păstra în amintire.

Să-ți fie țărâna ușoară, drag prieten!

IOSIF VASILE FERENCZ

Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva
fiosifvasile@yahoo.com

Lista lucrărilor publicate sau editate de Alexandru Szentmiklosi

Volume editate

- B. Heeb, A. **Szentmiklosi**, R. Krause, M. Wemhoff (ed.), *Fortifications: The Rise and Fall of Defended Sites in Late Bronze Age and Early Iron Age of South-Eastern Europe, International Conference in Timișoara, Romania from November 11th-13th 2015*, Berlin, 2017.
- L. Dietrich, O. Dietrich, B. Heeb, A. **Szentmiklosi** (ed.), *Aes Aeterna. Festschrift für Tudor Soroceanu zum 65. Geburtstag*, în *AnB* (S.N.), XVII, 2009.

Cataloage de expoziție

- A. **Szentmiklosi**, F. Drașovean, *Arta prelucrării bronzului în Banat (mileniul al II-lea î. Chr.)*, Timișoara, 2004.

Articole

- A. **Szentmiklosi**, *Contribuții la repertoriul arheologic al localității Cornești, județul Timiș*, în *Banatica*, 28, 2018, p. 285-322.
- P. Chiroiu, A. **Szentmiklosi**, A. C. Ardelean, A. Bălărie, *Primele investigații dendroarheologice privind fortificația de secol XVIII a Timișoarei*, în *Banatica*, 28, 2018, p. 339-365.
- R. Lemphul, A. Georgescu, B. Heeb, A. **Szentmiklosi**, A. Bălărie, K. Teinz, R. Krause, M. Wemhoff, *Häuser, Gruben und ein >>Lausitzer<< Gefäß- Ergebnisse der Feldforschungen 2016 und 2017 an der spätbronzezeitlichen Siedlung Cornești-Iarcuri im rumänischen Banat*, în *APA*, 50, Berlin, 2018, p. 31-43.
- A. C. Ardelean, A. Bălărie, A. **Szentmiklosi**, *Investigații magnetometrice realizate în hotarul localității Cornești, jud. Timiș (campania 2017)*, în *Banatica*, 27, 2017, p. 301-310.
- A. **Szentmiklosi**, *A legnagyobb bronzkori erődítmény Európában - Mezőzsádányi árkoklatok*, în *Régi(j)óvilág*, X, 1, 2016, p. 7-9.
- A. **Szentmiklosi**, *Cercetările arheologice de la Peciu Nou-Bociar, județul Timiș*, în *Banatica*, 26, I, 2016, p. 203-238.
- A. **Szentmiklosi**, F. Medeleț, *Sondajul arheologic din așezare de epoca bronzului de la Voiteg-Groapa cu vulpi*, în *Banatica*, 26, I, 2016, p. 239-256.

- A. C. Hamat, **A. Szentmiklosi**, A. Bălărie, *Obiecte folosite pentru iluminat descoperite în timpul cercetărilor preventive din centrul Timișoarei*, în *Banatica*, 26, I, 2016, p. 413-431.
- A. Bălărie, **A. Szentmiklosi**, *Descoperirile arheologice de tip Vatina din Incinta II de la Cornești-Iarcuri (jud. Timiș). Raport preliminar*, în *Banatica*, 26, I, 2016, p. 257-271.
- B. Heeb, **A. Szentmiklosi**, R. Krause, *Cornești-Iarcuri – Ergebnisse der archäologischen Untersuchungen 2007 bis 2014 an der größten prähistorischen Befestigung Europas*, în *MBGAEU*, 36, 2015, p. 57-68.
- M. Nykamp, P. Hoelzmann, B. Heeb, **A. Szentmiklosi**, B. Schütt, *Holocene sediment dynamics in the environs of the fortification enclosure of Cornești-Iarcuri in the Romanian Banat*, în *QI*, 2015, p. 1-14.
- **A. Szentmiklosi**, *Primele menționări cartografice ale fortificației de epoca bronzului de la Cornești-Iarcuri, jud. Timiș. First Map-Drawing Mentions of the Bronze Age Fortification from Cornești-Iarcuri, Timiș County*, în *Istros*, XXI, 2015, p. 31-55.
- M. Mare, **A. Szentmiklosi**, A. Bălărie, *Rescue Excavation in the Site Timișoara – “Square 700”. City Business Centre, Building D.*, în *Banatica*, 24, 2014, p. 179-208.
- S. B. Heeb, C. Jahn, **A. Szentmiklosi**, *Geschlossene Gesellschaft? – Zur Gestaltung und Bedeutung bronzzeitlicher Festungstore*, în *APA*, 46, 2014, p. 67-103.
- **A. Szentmiklosi**, *International exhibition “The Vikings”, Berlin, 10.09.2014 – 04.01.2015*, în *AnB (S.N.)*, XXII, 2014, p. 529-533.
- M. Woidich, **A. Szentmiklosi**, *Uivar and its significance for the beginning of the Early Bronze Age in the Romanian Banat*, în vol. ed. V. Heyd, G. Kulcsár, V. Szeverényi, *Transition to the Bronze Age. Interregional Interaction and Socio-Cultural Change in the Third Millennium BC Carpathian Basin and Neighbouring Regions* Archaeolingua, Budapest, 2013, p. 233-244.
- **A. Szentmiklosi**, *Observations on the Construction System of the 18th Century Bastion Fortification in Timișoara*, în *TR*, XXII, 4, 2013, p. 211-223.
- S. B. Heeb, **A. Szentmiklosi**, A. Harding, R. Krause, *Die spätebronzezeitliche Befestigungsanlage Cornești-Iarcuri im rumänischen Banat – ein kurzer Forschungsbericht der Jahre 2010 und 2011*, în *APA*, 44, 2012, p. 47-58.
- **A. Szentmiklosi**, A. Bălărie, *Contribuții la cunoașterea evoluției orașului Timișoara la sfârșitul Evului Mediu. Cercetările arheologice preventive din suburbia Palanca Mare*, în *AnB (S.N.)*, XX, 2012, p. 205-226.
- M. J. O’Shea, W. A. Barker, L. Motta, **A. Szentmiklosi**, *Archaeological Investigations at Pecica “Șanțul Mare” 2006-2009*, în *AnB (S.N.)*, XIX, 2011, p. 67-78.
- **A. Szentmiklosi**, A. Bălărie, Zs. Kopeczny, *Descoperirile arheologice de la sfârșitul sec. XIX din hotarul localității Gaj, Serbia*, în *AnB (S.N.)*, XIX, 2011, p. 85-108.
- **A. Szentmiklosi**, S. B. Heeb, J. Heeb, A. Harding, R. Krause, H. Becker, *Cornești-Iarcuri – a Bronze Age Town in the Romanian Banat?*, în *Antiquity*, 85, 329, 2011, p. 819-838.
- S. B. Heeb, R. Krause, **A. Szentmiklosi**, *Iarcuri – die grosste prähistorische Befestigung Europas*, în *AiD*, 4, 2011, p. 56-59.
- **A. Szentmiklosi**, S. Tincu, *Verbicioara Discoveries in Hunedoara*, în *AnB (S.N.)*, XVIII, 2010, p. 11-21.
- **A. Szentmiklosi**, *Locuirea de tip Cruceni-Belegiș de la Cruceni-Módosi út (jud. Timiș). Sondajele arheologice din anii 1997 și 1999*, în *Banatica*, 20, 1, 2010, p. 293-306.
- **A. Szentmiklosi**, *Considerații privind terminologia utilizată în definirea culturii Cruceni-Belegiș*, în *Banatica*, 20, 1, 2010, p. 67-127.
- **A. Szentmiklosi**, S. Tincu, *Descoperiri de tip Verbicioara în hotarul orașului Hunedoara*, în *Corviniana*, XIII, p. 103-117.
- **A. Szentmiklosi**, *Archäologische Bezugspunkte zu Temeswar*, în vol. ed. M. Rill, D. L. Ciobotaru, *Temeswar/Timișoara-Klein Wien an der Bega. Katalog zur gleichnamigen Ausstellung im der Donaueschwarbischen Zentralmuseum 19. März bis 24. Mai 2010*, Ulm, 2010.
- C. Timoc, **A. Szentmiklosi**, *Câteva date despre ceramica descoperită la Foeni-Seliște (jud. Timiș)*, în *AnB (S.N.)*, XVI, 2008, p. 101-134.

- S. B. Heeb, **A. Szentmiklosi**, J. M. Wiecken, *Zu den Wallringen von Cornești-Iarcuri, Jud. Timiș, Rumänien – Forschungsgeschichte und neueste Untersuchungen*, în *PZ*, 83, 2, 2008, p. 179-188.
- **A. Szentmiklosi**, *The Relations of the Cruceni-Belegiš Culture with Žuto Brdo-Gârla Mare Culture*, în *AnB* (S.N.), XIV, 1, 2006, p. 229-269.
- M. J. O'Shea, W. A. Barker, A. Nicodemus, S. Sherwood, **A. Szentmiklosi**, *Archaeological investigations at Pecica-„Șanțul Mare”: the 2006 Campaign*, în *AnB* (S.N.), XIV, 1, 2006, p. 211-227.
- **A. Szentmiklosi**, *Materials belonging to the Culture Cruceni-Belegiš discovered in the Boundaries of the Locality of Dragșina (Timiș County)*, în *Banatica*, 17, 2005, p. 75-88.
- **A. Szentmiklosi**, C. Timoc, *Die ersten archäologische Ausgrabungen von Foeni, Ort „Seliște”*, în *Banatica*, 17, 2005, p. 59-73.
- **A. Szentmiklosi**, *Arta prelucrării bronzului în Banat (mileniul al II-lea î. Chr.). Expoziție internațională itinerantă*, în *AnB* (S.N.), XII-XIII, 2004-2005, p. 611-614.
- **A. Szentmiklosi**, *Cercetările arheologice de salvare de la Deta-Dudărie. Expoziție temporară*, în *AnB* (S.N.), XII-XIII, 2004-2005, p. 615-616.
- **A. Szentmiklosi**, *Materiale aparținând culturii Cruceni-Belegiš descoperite în hotarul localității Dragșina (jud. Timiș)*, în *AnB* (S.N.), XII-XIII, 2004-2005, p. 111-125.
- **A. Szentmiklosi**, *Cercetările arheologice de salvare din anul 2005 de la Deta-Dudărie. Raport preliminar de săpătură*, în *AnB* (S.N.), XII-XIII, 2004-2005, p. 637-656.
- **A. Szentmiklosi**, C. Timoc, *Cercetările arheologice de la Foeni-Seliște (jud. Timiș). Raport preliminar*, în *AnB* (S.N.), XII-XIII, 2004-2005, p. 657-673.
- M. J. O'Shea, W. A. Barker, S. Sherwood, **A. Szentmiklosi**, *New Archaeological Investigations at Pecica-Șanțul Mare*, în *AnB* (S.N.), XII-XIII, 2004-2005, p. 81-109.
- **A. Szentmiklosi**, *Câmpurile de urne funerare din Banat. Cronica expozitiei permanente*, în *AnB* (S.N.), X-XI, 2003-2004, p. 555-568.
- **A. Szentmiklosi**, *Un mormânt de incinerare aparținând culturii Cruceni-Belegiš descoperit la Șag (jud. Timiș)*, în *AnB* (S.N.), X-XI, 2003-2004, p. 81-92.
- **A. Szentmiklosi**, *An Eneolithic Copper Axe from Semlac (Arad County)*, în *Apulum*, XL, 2003, p. 59-71.
- **A. Szentmiklosi**, *Un topor eneolitic de cupru găsit la Semlac (jud. Arad)*, în *AnB* (S.N.), IX, 2001, p. 95-107.
- **A. Szentmiklosi**, R. M. Șeșilici, *A Second Flange-hilted Cutting Sword from Moșnița Veche (O a doua spadă din bronz de la Moșnița Veche, județul Timiș)*, în *AnB* (S.N.), IX, 2001, p. 109-122.
- **A. Szentmiklosi**, J. Uzelac, V. Cedică, *„Dubovac – o necropolă preistorică din Banat” – Expoziție internațională itinerantă*, în *AnB* (S.N.), IX, 2001, p. 761-763.
- F. Medeleț, P. Rogozea, **A. Szentmiklosi**, *Sur la localisation du soi-disant “dépôt de bronzes de Șandra” (com. Biled, dép. de Timiș)*, în *Thraco-Dacica*, XXII, 1-2, 2001, p. 197-204.
- **A. Szentmiklosi**, *Un inel de tâmplă din aur de la Foeni (sec. XI-XII)*, în *AnB* (S.N.), VII-VIII, 1999-2000, p. 577-787.
- **A. Szentmiklosi**, *Câteva morminte plane de incinerare de la sfârșitul epocii bronzului din hotarul comunei Voiteni (jud. Timiș)*, în *AnB* (S.N.), VI, 1998, p. 197-207.
- **A. Szentmiklosi**, *Trei celturi inedite din Banat*, în *AnB* (S.N.), V, 1997, p. 21-25.
- **A. Szentmiklosi**, *The Itinerant craftsman Beyond the Ethnic. (Some Hypotheses Concerning the Social Status of the Metallurgic Craftsman in Prehistory)*, în *ARHE*, 1995, p. 18-22.
- **A. Szentmiklosi**, *Celtul de tip transilvănean în Banat*, în *BCȘS*, 1, 1995, p. 83-86.